BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale

p 24

07 JUIL. 20

Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot bescherming als monument van de totaliteit van het hotel Danckaert en een gedeelte van zijn tuin gelegen Meyerbeerstraat 29-33 te Vorst;

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Gelet op het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening, artikels 226 en 228;

Gelet op het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 2 juli 2015 houdende instelling van de procedure tot bescherming als monument van de totaliteit van het hotel Danckaert en een gedeelte van zijn tuin gelegen Meyerbeerstraat 29-33 te Vorst.

Gelet op de betekening van 31 juli 2015 van de instelling van de bescherming aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Vorst;

Gelet op de betekening van 11 augustus 2015 aan de bvba RTD, eigenaar van het kadastraal perceel 163 T4 met een oppervlakte van 8 a 4 ca bevattend het hotel Danckaert, de rozentuin, de garage en een deel van de oorspronkelijke tuin met een diepte van ongeveer 3 m;

Gelet op de betekening van 2 september 2015 aan de n.v. « Construction et Développement », eigenaar van het kadastraal perceel 163 V4 met een oppervlakte van 27 a 46 ca bevattend het achterste deel van de tuin van het nr. 29-33 Meyerbeerstraat waarop de bescherming betrekking heeft evenals het huis gelegen Meyerbeerstraat 35 en zijn terrein;

Gelet op de brief van 18 september 2015 waarin de n.v. « Immo VVL Leuven » verklaart op 31 augustus 2015 van de n.v. « Construction et Développement » het huis en het terrein met kadasternummer 163 V4 gekocht te hebben en door de n.v. « Construction et Développement » geïnformeerd te zijn van het besluit van 2 juli 2015;

Arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale classant comme monument la totalité de l'hôtel Danckaert et une partie de son jardin sis rue Meyerbeer 29-33 à Forest ;

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu le Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire, articles 226 et 228;

Vu l'arrêté du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale du 2 juillet 2015 entamant la procédure de classement comme monument de la totalité de l'hôtel Danckaert et d'une partie de son jardin, sis rue Meyerbeer 29-33 à Forest ;

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING - CHANCELLERIE KANSELARIJ

Vu la notification de l'entame du classement au collège des bourgmestre et échevins de la commune de Forest en date du 31 juillet 2015;

Vu la notification du 11 août 2015 à la sprl RTD, propriétaire de la parcelle cadastrale 163 T4 d'une contenance de 8 a 4 ca comprenant l'hôtel Danckaert, la roseraie, le garage et une partie du jardin initial sur une profondeur d'environ 3 m;

Vu la notification du 2 septembre 2015 à la s.a. « Construction et Développement », propriétaire de la parcelle cadastrale 163 V4 d'une contenance de 27 a 46 ca comprenant la partie arrière du jardin du 29-33 rue Meyerbeer concernée par le classement ainsi que la maison sise 35 rue Meyerbeer et son terrain ;

Vu le courrier du 18 septembre 2015 par lequel la s.a. « Immo VVL Leuven » déclare avoir acheté à la S.A. « Construction et Développement », le 31 août 2015, la maison et le terrain cadastré 163 V4 et avoir été informée par la s.a. « Construction et Développement » de l'arrêté du 2 juillet 2015;

Gelet op de vraag tot advies aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen op 2 februari 2016 ;

Overwegende dat noch de n.v. « Construction et Développement », noch de n.v. « Immo VVL Leuven », noch het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Vorst opmerkingen hebben meegedeeld met betrekking tot het besluit van 2 juli 2015;

Overwegende dat de bvba RTD zijn bemerkingen heeft meegedeeld per brief op 22 september 2015, en dat deze als volgt kunnen samengevat worden:
Deze bemerkingen hebben enkel betrekking op het interieur van het hotel Danckaert: de erfgoedkundige waarde van het gelijkvloers is ontegensprekelijk, deze van de kelders, de eerste verdieping en de verdieping onder dak zou echter onvoldoende zijn om de bescherming en de daaruit volgende administratieve overbelasting te rechtvaardigen;

Overwegende dat aan deze opmerkingen op volgende wijze kan tegemoet gekomen worden:

- Het hotel Dankaert is een oorspronkelijke en merkwaardige getuige van het wonen en de levenswijze van de grote industriële burgerij. De omvang van de decoratie van de ruimten is verbonden met de bestemming ervan (de pronkruimten bestemd voor het sociale leven tegenover de dienstruimten en de ruimten voor het dagelijkse leven);
- De ruimten van de eerste verdieping (slaapkamers en badkamer van de heren van het huis) en de verdieping onder dak (dienstboden- en linnenkamers) bevatten meubilair vast door bestemming ontworpen door architect Jean-Baptiste Dewin. Zij weerspiegelen zowel de esthetiek als de stijl van de architect in de soberheid van het decor en de aandacht die besteed wordt aan de architecturale details, de tekening van de afwerking, en aan de keuze van de materialen;
- Het uitzonderlijke karakter van het monument is eveneens terug te vinden in het feit dat het bewaard werd als een coherent geheel en een homogeen concept in zijn oorspronkelijke indeling;

Vu la demande d'avis à la Commission Royale des Monuments et Sites le 2 février 2016 ;

Considérant que ni la s.a. « Construction et Développement », ni la s.a. « Immo VVL Leuven », ni le collège des bourgmestre et échevins de la commune de Forest n'ont émis de remarques quant à l'arrêté du 2 juillet 2015 ;

Considérant que la sprl RTD, a fait connaître ses observations par courrier du 22 septembre 2015, qui peuvent se résumer comme suit :

Ses observations ne concernant que l'intérieur de l'hôtel Danckaert : si la valeur patrimoniale est incontestable en ce qui concerne le rez-de-chaussée, par contre celle des caves, du premier étage et de l'étage sous comble serait insuffisante pour justifier le classement et la surcharge administrative en résultant ;

Considérant que ces observations peuvent être rencontrées comme suit :

- L'hôtel Danckaert est un témoin original et remarquable de l'habitat et du mode de vie de la grande bourgeoisie industrielle. L'ampleur du confort des pièces est liée aux affectations de celles-ci (pièces d'apparat destinées à la vie sociale versus pièces de service et de vie quotidienne);

- Les pièces du premier étage (chambres et salle d'eau des maîtres de maison) et de l'étage sous comble (chambres domestiques et lingerie) comprennent un mobilier fixe par destination conçu par l'architecte Jean Baptiste Dewin. Elles reflètent tout autant l'esthétique et l'écriture de l'architecte, dans la sobriété du décor et l'attention apportée aux détails architecturaux, aux dessins des finitions et au choix des matériaux ;

- Le caractère exceptionnel de l'édifice tient également au fait qu'il a été conservé comme un tout cohérent et un concept homogène dans ses dispositions d'origine ;

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

Overwegende dat de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, tijdens haar zitting van 17 februari 2016 een gunstig advies heeft uitgebracht over de definitieve bescherming als monument van de totaliteit van het huis en een gedeelte van zijn tuin;

Op voordracht van de Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Monumenten en Landschappen;

Na beraadslaging,

Besluit:

Artikel 1. Wordt beschermd als monument de totaliteit van het voormalige hotel Danckaert en zijn garage, evenals een gedeelte van zijn tuin gelegen Meyerbeerstraat 29-33 te Vorst, wegens zijn historische, artistieke en esthetische waarde, zoals nader bepaald in bijlage I van dit besluit.

Het goed is bekend ten kadaster van Vorst, afdeling 3, sectie B, blad 4, percelen nrs. 163T4 en 163V4 (deel);

Art. 2. De afbakening van het monument en van zijn vrijwaringszone wordt aangegeven op het plan in bijlage II bij dit besluit.

Art. 3. De Minister bevoegd voor Monumenten en Landschappen wordt belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 07 JULI 2016

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Plaatselijke Besturen, Territoriale Ontwikkeling, Stedelijk Beleid, Monumenten en Landschappen, Studentenaangelegenheden, Toerisme, Openbaar Ambt, Wetenschappelijk Onderzoek en Openbare Netheid,

Rudi VERVOORT

Considérant que la Commission Royale des Monuments et Sites, a émis, en séance du 17 février 2016, un avis favorable sur le classement définitif comme monument de la totalité de la maison et d'une partie de son jardin ;

Sur la proposition du Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Monuments et Sites ;

Après délibération,

Arrête:

Article 1er. Sont classés comme monument la totalité de l'hôtel Danckaert et de son garage, ainsi qu'une partie de son jardin d'origine, sis rue Meyerbeer 29-33 à Forest, en raison de leur intérêt historique, artistique et esthétique, précisé dans l'annexe I du présent arrêté.

Les biens sont connus au cadastre de Forest, division 3, section B, 4e feuille, parcelles 163T4 et 163V4 (partie);

Art. 2. La délimitation du monument et de sa zone de protection est reprise sur le plan figurant à l'annexe II du présent arrêté.

Art. 3. Le Ministre qui a les Monuments et Sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, le 07 JULI 2016

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale Chargé des Pouvoirs locaux, du Développement territorial, de la Politique de la Ville, des Monuments et Sites, des Affaires étudiantes, du Tourisme, de la Fonction publique, de la Recherche scientifique et de la Propreté publique,

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION BRUXELLES CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING - CHANCELLERIE KANSELARIJ

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
13 -07- 2016
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

BIJLAGE I BIJ HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET HOTEL DANCKAERT EN EEN DEEL VAN ZIJN TUIN, GELEGEN MEYERBEERSTRAAT 29-33 IN VORST

Kadastrale gegevens: Vorst, afdeling 3, sectie B, blad 4, percelen nrs.163T4 en 163V4 (deel);

Beknopte beschrijving

A. Het huis

Het goed gelegen Meyerbeerstraat is een ontwerp van 1922 van architect Jean-Baptiste Dewin, op vraag van ingenieur Jean Danckaert, industrieel, eigenaar van een fabriek in Anderlecht waar machines en werkgerief gemaakt werden. Het is een groot goed aan de Meyerbeerstraat, in drie blokken: links, een driegevelvilla, centraal een (rozen)tuin achter een omheiningsmuur, rechts een garage. Een grote tuin van meer dan 30 are strekte zich uit achter het goed en langsheen de Onderlinge Bijstandstraat, op het perceel van het huidige huis gelegen Meyerbeerstraat 35, dat de heer Danckaert in 1951 liet bouwen voor zijn zoon. Hij stond de helft van zijn tuinperceel aan hem af. De binnenhuisinrichting is volledig van de hand van de firma "De Coene Frères" uit Kortrijk (die in 1925 de naam "Ateliers d'Art De Coene" zal aannemen).

De gevel van het hoofdgebouw met zijn hoge vensters, op de hoge ondermuur in zorgvuldig geplaatste hardsteen, werd in oranje baksteen opgetrokken, en onderaan verfraaid met brede stroken in natuursteen. Een band loopt onder de daklijst met klossen, met daarboven een gebroken kap in rode kleine pannen. De dakknik van de gebroken kap volgt afwisselend het vlak van de gevelopstand of dat van de gebroken kap, wat de drie gevels van het geheel een bijzondere uitstraling verschaft.

De gevelopeningen op de benedenverdieping zijn vrij hoog en hebben allemaal een hardstenen dwarsregel, een brede omlijsting in natuursteen met een onregelmatig uitgesneden latei die verfraaid is met klossen; elke gevelopening op de verdiepingen neemt deze decoratie in natuursteen enkel over ter hoogte van de latei, onder de daklijst.

De smeedijzeren hekken voor bepaalde gevelopeningen zijn identiek aan die op de omheiningsmuur aan de rozentuin. Ze hebben een platte, uitgesneden decoratie in de vorm van een insect (bijen), die samen met de gekleurde glasramen met vogelmotieven en plantenversieringen het figuratieve repertorium vormen van de villa Danckaert.

CHANCELLERIE
KANSELARIJ

De gevel aan de straatkant bestaat uit twee traveeën. De travee waar de ingang zich bevindt, telt twee gevelopeningen op de benedenverdieping en één op elke verdieping, onder een boogvormig fronton. Op de benedenverdieping zit links een venster met een hek ervoor. Rechts: de volledig beglaasde inkomdeur (Amerikaans glas) met spijlen, en met in het midden een decoratief gekleurd glasraam in de vorm van een bloemenslinger. Dit type glasramen keert terug in de bovenlichten. Een hardstenen luifel markeert de ingang en bestaat uit een entablement in klassieke stijl, dat steunt op kwartcirkelvormige consoles, verfraaid met eenvoudige groeven. De travee aan de rechterkant telt slechts één bouwlaag onder de daklijst, en twee bouwlagen in het dak. Boven het eerste dakniveau loopt een fijne daklijst die boven de gevelopeningen een uitspringende daklijst met klossen vormt.

De zijgevel telt vier traveeën, waarvan de laatste een afgeschuinde hoektravee is die dus ook tot de achtergevel behoort. De eerste travee wordt verfraaid met een trapeziumvormige bow-window, waarbij de centrale stijlen zuilen vormen die doorlopen in de omlijsting van de balustrade van een balkon op de verdieping. De laatste travee op de hoek aan de tuinzijde wordt ter hoogte van het onderste gedeelte van de gevelopeningen omboord door het oude overdekte terras, dat oorspronkelijk bedoeld was om zich te beschutten tegen rechtstreekse zichten en de intimiteit van die buitenruimte te vrijwaren en werd later tot veranda verbouwd door toevoeging van vensters in het verlengde van de salons. Dit oude terras ligt op hetzelfde niveau als de eetruimte en is vanaf de tuin toegankelijk via een hardstenen trap van vijf treden. Het ligt om een gemetste sokkel van baksteen en hardsteen. De vloer is er bedekt met rode keramiektegels. Het dak van het terras, met aan de rand een daklijst met klossen, wordt gedragen door witte, massieve, stenen pilasters. Ze zijn gewelfd en het kapiteel verwijst naar de kapitelen van de Dorische orde. Ook de gevelopeningen op de verdieping in de zijgevel bevinden zich ofwel in het bakstenen gevelmetselwerk of in het eerste dakniveau. In het hoogste dakniveau zitten twee grote gevelopeningen, in drieën verdeeld, in de vorm van dakkapellen. De overgang met de achtergevel gebeurt via de schuine hoektravee, die naar de tuin georiënteerd is en die het uitzicht op die tuin breed opentrekt.

In de achtergevel zitten links op de verdieping hoge ramen die de kamer van de eigenaars verlichten. Erboven loopt een daklijst met klossen. Tegen de laatste travee werd op de benedenverdieping een klein gebouw opgetrokken waarin zich de keuken bevindt. De stijl is dezelfde als die van de garage. Aan de tuinkant heeft de gevel van die kleine aanbouw een rondbogig fronton met daarin een rechthoekig raam.

De omheiningsmuur is samengesteld uit een bakstenen muurtje op een hardstenen ondermuur, met bovenop dikke kruisvormige pilasters waartussen smeedijzeren hekken gevat zitten. De muur eindigt aan weerskanten met een bochtvormige hoek, links aan de inkompoort en rechts aan de garage, want die toegangen wijken enigszins terug ten opzichte van de rooilijn.

De garage ligt tegen de zijgevel van de Meyerbeerstraat 27. Het is een gebouw onder hoge gebroken kap, waarin een dakkapel zit aan de straatkant. De architectuur is dezelfde als die van de villa, maar de afmetingen zijn kleiner. In de zijgevel zit een groot raam in vier delen, met tweelichtskozijn en natuurstenen omkadering op een doorlopende hardstenen raamdorpel. Het heeft twee niveaus, de parking op het gelijkvloers en een niveau onder dak verlicht door een kleine dakkapel aan de straatzijde.

Het interieur van de villa heeft zijn originele decoratie intact bewaard: houtwerk, beslag, sloten, schouwmantels, glasramen, vloerbekleding, radiatorkasten, schakelaars, met glasramen verfraaide deuren, gootstenen. Het behang werd wit overschilderd.

Voorbij de voordeur kom je in een klein ontvangsthal met een marmeren vloer, met rondom een hoge plint in gepolijst marmer in een lichte kleur, wit, mauve en groen. Daarin werd de radiator verwerkt en afgeschermd met een metalen rooster, versierd met voluten en druiventrossen. De kleine hal biedt via een hoge deur met ruitjes en een bovenlicht, met gekleurd glasraam met een motief van dode bladeren, toegang tot de grote hoofdhal. Rondom deze centrale hal loopt een eiken traphal met een zichtbare structuur. Deze ontwikkelt zich aan de drie zijkanten en over de volledige hoogte van het huis. Boven eindigt ze in een houten vrijdragende galerij die de overloop vormt van de verdieping. De bezoeker die in de hal staat, kan dus deze traphal bewonderen aan de onderkant en in profiel. Ze is trouwens aan al die zichtbare kanten zeer zorgvuldig gedecoreerd (decoratieve vlakken). In het plafond van de hal zit een grote glazen koepel die van bovenaf natuurlijk licht binnenlaat. De muren zijn bekleed met eiken paneelwerk, en de balustrade wordt gevormd door afwisselend een vol paneel en een open paneel met daarin telkens drie vierkante, nauw ingesloten spijlen. De ruimte onder het grote trapdeel op de benedenverdieping is ingericht als berging en toegankelijk via een eiken deur die met glasramen gedecoreerd is. Een vestiaire en een toilet, met een vloer in graniet en mozaïek, komen eveneens uit op de hal aan de straatkant. Op de overloop op de verdieping staat een [illegible] met midden een boogvormig buffet, dat in de traphal boven de vide hangt.

GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL HOOFDSTEDELIJK GEWEST
CHANCELLERIE
KANSELARIJ

Rechts van de hal bevindt zich een salon die nu de eetkamer is met daarachter de eetkamer, die samen de hele zijgevel van het huis innemen. De eiken parket werd in keperverband gelegd. De plafonds zijn met caissons versierd. De palissanderhouten lambrisering op de muren van de eetkamer is onderaan gedecoreerd met verzonken panelen, en bovenaan zijn rechthoekige verzonken panelen opgevuld met opgespannen blauwe zijde. Ook de deuren zijn in palissanderhout en gedecoreerd met panelen. Dit geldt ook voor de bekleding boven de schoorsteen, waarin een spiegel verwerkt werd. De lambrisering in fineerhout is aangebracht in grote gladgeschuurde panelen waarvan de accentuering van de houtnerven het belangrijkste ornament vormt. Centraal op de korfboogvormige schoorsteen in roze marmer is een bronzen decoratie bevestigd, een profielafbeelding van een soort met bloemen gevulde schaal en fijn bewerkte gedraaide bronzen stengels. Tegenover de schoorsteen bevindt zich een erker met drie vensters die het licht in een cosy-corner (leeshoek) laten binnenstromen. Deze wordt afgebakend door de roosmarmeren vensterbanken die aan weerskanten boven een driehoekig rekje uitsteken. Boven de zijkanten van het kleine dak van de trapeziumvormige erker bevindt zich telkens een driehoekige hanger, bekleed met een fijne laag esdoornhout, waarvan de soepelheid en de lichte kleur aan perkament doen denken. De eetkamer wordt van de salon gescheiden door een grote van glas voorziene muuropening, met centraal een deur die verfraaid is met glasramen, met in het bovenste gedeelte het motief van dode bladeren.

De decoratie van de eetkamer steekt schril af met haar donkere eiken houtwerk over nagenoeg de volledige hoogte van de muren, dat eindigt op een entablement met modillons. Een indrukwekkende schoorsteen in grijs en groen marmer, bezet een bronzen decoratie in rozenmotief, markeert de centrale ruimte. De schoorsteenmantel is verfraaid met een bronzen bas-reliëf in antieke stijl, met de afbeelding van een personage op een kar, die voortgetrokken wordt door steigerende paarden. Hetzelfde marmer keert terug in de vensterbanken en in de tabletten op de radiatorkasten met hun metalen roosters waarin een bolle cirkel geslagen werd. De hoge bovenlichten vormen een dubbel register voor natuurlijke lichtinval in de salon. Deze gevelopeningen zijn verfraaid met verticale stroken gekleurde glasramen met

afbeeldingen van vogels tegen een achtergrond van kersen en kerselaars, een verwijzing naar de grote boom die nog steeds achteraan in de tuin staat.

Voor de keuken bevindt zich een bijkeuken met muurkasten en een goederenlift, evenals een deur naar de keldertrap, en een radiator met geïntegreerde schotelverwarmer. Aan weerskanten van de ingang van de keuken staan twee buffetkasten met deurtjes die in het bovenste deel met glas voorzien zijn. De keuken is een grote ruimte met een vloer in dambordpatroon van rode en witte cementtegels, en met tegen de muren crèmekleurige rechthoekige tegels. Een deur achteraan in de keuken biedt toegang tot een wasplaats die op de tuin uitgeeft.

Op de eerste verdieping van het huis komen drie deuren uit op de vrijhangende galerij die de overloop vormt. Aan de straatkant ligt een kinderkamer. Tegen de zijgevel liggen drie vertrekken achtereen: de slaapkamer van de eigenaars, een boudoir dat op de tuin uitkijkt, en een biljardkamer aan de straatkant. Deze laatste heeft een balkon bovenop de erker van de cosy-corner. De traphal van de diensttrap die naar de ruimte onder het dak voert, komt ook uit op de overloop en loopt voort via de hoofdbadkamer. Daar bevindt zich, zoals in de oorspronkelijke toestand, een dubbele wastafel op poten, een granito- en mozaïekvloer en okerkleurige tegels op de muren.

Het laatste deel van de diensttrap naar de ruimte onder het dak wordt onderbroken door een kleine overloop naar een badkamer. De verdieping onder de zolderruimte ligt rond een rechthoekige glaskoepel met een balustrade eromheen, in het midden van een ruimte met linnenkasten. Het houtwerk en de muren werden wit geschilderd om de helderheid te vergroten die zich in de hal verspreidt; Tegenover de overloop ligt een linnenkamer. Aan de kant van de zijgevel liggen twee grote kamers, elk met een wasbak, boven de biljardkamer en de slaapkamer van de eigenaars.

De volledige benedenverdieping is onderkelderd. Een van de kelderruimten is een steenkoolkelder, die toegankelijk is vanaf een circulatiegang. De deurklinken zijn van een mooie makelij;

In de twee laatste niveaus is het sobere decor van deze meer intieme leefruimten perfect bewaard. Dit decor is niet gerealiseerd door de ateliers De Coene, maar draagt de signatuur van Jean-Baptisite Dewin: platte balusters met rechthoekige secties van de trapleuning, per drie gegroepeerd, zijn terug te vinden in het decor van de radiatorpanelen. Ze zijn eveneens terug te vinden in de onderverdeling van de vensterdeuren die de ruimten onderverdelen of in de bovenhelften van de deuren. Ditzelfde werk van platte rechthoekige moulures animeert de volle deuren onder de vorm van drie inspringende tabletten et bevindt zich ook in de tekening van het schrijnwerk. De plafonds worden afgebakend door eenvoudige afgeronde moulures. De gladde schoorsteenmantels in roos oranje marmer zijn voorzien van drie platte moulures onder een kwartsferisch tablet op consoles. Het tracé van de trapleuning is orthogonaal opgevat zonder de minste boog en wordt geritmeerd aan elke rechte hoek door een pilaar voorzien van een bol. Zoals we het nog zien op het niveau van de balustrade die de lichtkap omringt, hebben de zes pijlers met een bol een structurele en dynamische rol in de ruimte en ritmeren ze de rondgang.

B. De tuin

Het betreft het oostelijk deel van de oude siertuin van de villa Danckaert, die ingericht werd in het begin van de jaren 1920 en staat in directe relatie met de villa. Het oorspronkelijke perceel werd fysisch gesplitst in de loop van de jaren 1980 door een palissade. Hierdoor werden het westelijk en oostelijk deel van de tuin gescheiden waardoor hun perceptie en functioneren autonoom werd.
Dit gedeelte van de tuin in eclectische stijl is representatief voor die periode. Hij bestaat uit twee gehelen, elk met een eigen karakter: vlakbij de villa ligt de rozentuin met zijn regelmatige configuratie, bestemd als omkadering van de architectuur van Dewin, en achteraan op het terrein ligt een grilliger tracé, dat uitnodigt tot rondwandelen en dromen.

De rozentuin

De rozentuin ligt rechts van de ingang, tussen het garagepaviljoen en het hoofdgebouw. Hij verfraait het uitzicht vanaf het terras van het hoofdgebouw. Het tracé is klassiek: op de rand van het met gras bezaaide tuinbed bevindt zich een rozenborder. Een tweede niet-beplante zone ligt binnen de met gras bezaaide rechthoek. Een boogvormig rozenperk ligt in het grasveld aan de andere kant van het paadje. De rozentuin bleef bijzonder goed bewaard.

Het achterste deel van de tuin

De siertuin is eenvoudig en open, opgebouwd rond een slingerend wandelpad. De voornaamste wandellus ligt rondom een rond grasveld met hier en daar groenblijvende struiken (laurierkers, oleander, Ierse taxus, taxus, buxus, ...). Een met groen begroeide omheining bakent de eigendommen nrs. 31-33 en nr. 35 af. Ze volgt het wandelpad dat gemeenschappelijk is voor de twee eigendommen, en maakt aan de noordkant een bocht naar de muur toe die de achterkant van de percelen vormt die op de Molièrelaan uitkomen.
Aan de rand van de tuin staan hoogstammen. Deze bomenrij met uiteenlopende soorten (esdoorns, lindes, populieren en een rode beuk) is waarschijnlijk oorspronkelijk. Zij vormt een decor die het geheel een intiem karakter verschaft.

De struiken die hier en daar naast het wandelpad staan en bosjes vormen, zijn grotendeels oorspronkelijk: Ierse taxus (Taxus baccata 'fatigiata'), oleander, laurierkers (Prunus laurocerasus) en een bijzonder grote buxus (Buxus sempervirens). Een van de grootste exemplaren van dit deel van de tuin is een oude zoete kers (Prunus avium) met een omtrek van 2,62 m, die vermoedelijk vanaf het begin op het domein staat. Hij vormt een van de opvallende punten in het uitzicht van de villa op de tuin en wordt afgebeeld in de glasramen die de vensters verfraaien.

Waarde van het goed volgens de criteria die in artikel 206, 1° van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening worden bepaald:

A. <u>Het huis</u>

<u>Historische waarde</u>:

Het hotel Danckaert is representatief voor het werk van een architect die een duurzame stempel gedrukt heeft op het landschap en de geschiedenis van het Gewest en in het bijzonder van de gemeente Vorst. Het gebouw heeft niet alleen een intrinsieke waarde op het vlak van zijn typologie als driegevelgebouw dat op ongebruikelijke wijze in een rooilijn verwerkt is, maar ook als originele en merkwaardige getuige van de woonomgeving van de industriële burgerij die Brussel zijn welvaart en de grote diversiteit van zijn architectuur tijdens het interbellum bezorgd heeft.

Geboren in Hamburg in 1873 als zoon van een [illegible] van Antwerpse afkomstig uit Antwerpen en een Duitse moeder, vestigt hij zich op zestienjarige leeftijd in Brussel en wordt metser en plafonneerder vooraleer architectuurstudies aan te vatten aan de Academie. Hij begint zijn loopbaan als architect in 1902 en sluit aan bij de geometrische tendens van de art-nouveaustijl. Zijn architecturale taal onderscheidt zich door het dynamisme van zijn composities, de verfijning van zijn materiaalbewerking en de sierelementen, met name de gestileerde figuratieve decors met dieren en bloemen die zijn handelsmerk vormen. Geïnspireerd door de Weense Secessiebeweging evolueert Dewin voor de Eerste Wereldoorlog naar een werk dat bij de art-decostijl aanleunt (huis gelegen aan de Molièrelaan 172 in Elsene, beschermd bij besluit van de regering van 1 oktober 1996). De architect specialiseert zich in ziekenhuis- en woningarchitectuur. Hij tekent de plannen van talrijke huizen in Vorst waar hij in 1907 zijn privéwoning laat optrekken (Molièrelaan 151, beschermd bij besluit van de regering van 8 november 2007). Hij tekent ook de plannen van het gemeentehuis van Vorst waarvan de werken aanvatten in 1926 (beschermd bij besluit van de regering van 16 maart 1995). In 1922 en 1923, terwijl hij de bouwplaats van het hotel Danckaert opvolgt, is Dewin ook voorzitter van de Architectuur Maatschappij van België. In die periode werkt hij in zijn kantoren samen met architect François Van Meulecom, zijn belangrijkste medewerker, en de stagiairs Louis Herman De Koninck, Jean-Jules Eggericx, Jacques Obozinski en Maurice Van Nieuwenhuyse.

De binnenhuisinrichting van het hotel Danckaert is het resultaat van zijn samenwerking met de maatschappij "De Coene Frères" die in 1925 de naam "les Ateliers d'Art De Coene de Courtrai" zal aannemen en waarmee Dewin ook samenwerkt aan het ontwerp van het meubilair van het gemeentehuis van Vorst waarvan de plannen hem in 1925 waren toevertrouwd. Aan de basis van die samenwerking ligt de vriendschap tussen Joseph De Coene en Jean-Baptiste Dewin en hun gezamenlijke doelstelling op het vlak van architecturale en esthetische schepping waar volgens het "totale kunst"-concept architectuur en interieur nauw verbonden zijn. Hun bespiegelingen nestelen zich in de context van de verspreiding van een stijl die art deco genoemd zal worden naar aanleiding van de Exposition internationale des arts décoratifs et industriels modernes in Parijs in 1925 en die een internationaal succes zal kennen tijdens het interbellum. Aan de basis ligt de behoefte om een functionele, comfortabele en duurzame leefomgeving te ontwikkelen die aansluit op de dringende behoefte om te beantwoorden aan de grondige veranderingen van de moderne beschaving en haar industriële dimensie. De commerciële geest van de

Ateliers De Coene steunt op het succes van het nieuwe concept van de binnenhuisarchitect die zowel kunstenaar als fabrikant is en idealiter in staat is zijn werk te democratiseren door het aan te passen aan een industriële productie om de kostprijs ervan te drukken. Om die uitdaging aan te gaan, ontmoeten de twee vrienden Joseph De Coene en Jean-Baptiste Dewin elkaar in de zomer van 1921 in New York voor een verblijf van twee maanden[1]. Joseph De Coene bezoekt industriële schrijnwerkerijen om het (goed bewaarde) van de industriële fabricage van fineerhout te ontsluieren dat toen een ware boom kende in Amerika. Erg onder de indruk koopt hij de machines[2] en, terug in Kortrijk en na nog een jaar met lijmsoorten geëxperimenteerd te hebben, slaagt hij erin de eerste rollen fineerhout industrieel te produceren die, in drie kruiselings op elkaar liggende lagen de naam "triplex" krijgen of, als het om meer dan drie lagen gaat, "multiplex". Het succes van het product is ogenblikkelijk en heeft zowel te maken met de lage prijs, de betere kwaliteit van het in kleinere hoeveelheden gebruikte hout en de decoratieve meerwaarde van de nerven van het edele hout dat in fijne lagen gelijmd is wat borg staat voor een weelderig resultaat met perfecte rondingen. De productie van meubels met strakke lijnen met een onberispelijke afwerking hebben hen de Grand Prix op de prestigieuze Exposition Internationale des Arts Décoratifs en Industriels de Parijs in 1925 opgeleverd.

De lambriseringen die de deuren en de muren van het hotel danckaert versieren zijn een van de eerste realisaties van de Ateliers De Coene met deze techniek van in lagen "afgerold" en gelijmd hout en is waarschijnlijk het eerste gebruik op schaal van een privéwoning. Hun waarde is des te groter dat Dewin en Joseph De Coene, verenigd in New York in 1921, hun bespiegelingen hebben afgestemd op het toekomstige hotel Danckaert en andere realisaties die ze op het oog hadden waarbij ze niet getwijfeld hebben om er de New Yorkse geest op over te planten. De eenvoud en de sierlijkheid van de decors, het benadrukken van in grote oppervlakken bewerkt hout en marmer volgens gezuiverde lijnen, herinnert sterk aan de revival van de Biedermeierstijl die toen in trek was in het New York van de jaren 20 onder de naam "Second Biedermeier". Het weloverwogen functioneel decoratief uitzicht van die stijl schetst al een beeld van het moderne design.

De Biedermeierstijl die in Oostenrijk en Duitsland het licht zag in de XIX[de] eeuw is een stijl die comfortabel, functioneel en van goede kwaliteit wil zijn. Zich verzet tegen het uiterlijke vertoon van de Empirestijl door meubilair met strakke en zuivere lijnen voor te stellen die gekenmerkt worden door grote gladgeschuurde oppervlakken die voldoende versfraaid worden door de nerven van het fineerhout. De zuivere lijnen van de Biedermeierstijl hebben de eerste designers van de Weense Secessie en vanaf 1910 de Münchense ontwerpers van de "Ateliers Réunis" sterk geïnspireerd. Het zijn dezelfde invloeden van de Oostenrijkse avant-garde net als die van [illegible] school die vanaf het begin van zijn loopbaan de stijl van Jean Baptiste Dewin bepalen. De "Biedermeier revival" op New Yorkse schaal zoals hij die ontdekt in 1921 heeft hem daarbij niet onverschillig gelaten.

GEWESTELIJKE BELASTINGEN
CHANCELLERIE
KANSELARIJ
GEWESTELIJKE HOOFDSTEDELIJKE REGERING

De firma "De Coene Frères" plaatst de schouwen van het hotel Danckaert. De schouw van de eetkamer in "gebloemd" geel marmer is het prototype van de schouw die de Ateliers d'Art De Coene voor het restaurant *De Zilveren Pauw* (Zilverstraat 41) realiseren, net als het houtmozaïek en de lambriseringen van de eetkamer. De decoratieve koperen elementen die op de schouwen zijn aangebracht (met bloemen versierde schaal in het salon, volgens oud model gemaakte strijdwagen met stengels met rozenmotieven) zijn waarschijnlijk van de hand van de Gentse beeldhouwer Géo Verbank (1881-1961) die De Coene Frères in dienst genomen had als ontwerper van handsmeedwerk voor de massaproductie en de exclusieve creaties in de jaren 1920.

De metalen roosters van de radiatorkasten, beslagen met een brede cirkel en versierd met spiralen, zijn gelijk aan die van de villa Brunein, gebouwd in 1924 in Kortrijk door Jean Baptiste Dewin en de Ateliers De Coene (beschermd bij besluit van de regering van 28 mei 2003). Deze villa (Karmelietenlaan 1), gebouwd voor de zuster van Joseph De Coene en haar echtgenoot Marcel Brunein, financieel directeur van de firma De Coene, leunt sterk aan bij het hotel Danckaert, zowel op architecturaal vlak als op dat van de binnenhuisinrichting die in haar oorspronkelijke staat bewaard is. Hun overeenkomst met de in 1925 in Parijs tentoongestelde radiatorroosters voor de Vlaamse beurs van de Ateliers De Coene lijkt erop te wijzen dat ze ook van de hand van Géo Verbank zijn.

---

[1] Jean-Baptiste Dewin heeft zijn verblijf verlengd in gezelschap van Dr. Antoine Depage in het kader van de bouw van het Sint-Pietersziekenhuis in de Hoogstraat te Brussel. Ze bezochten de ziekenhuizen van de grote Amerikaanse steden. De reis, net als de bouw van het Sint-Pietersziekenhuis, werden gefinancierd door de Rockfellerstichting in de context van de Amerikaanse hulp bij de wederopbouw van België na de oorlog.

[2] Een schilmachine om boomstronken van mindere kwaliteit (populier) in dunne lagen te zagen, een houtsnijmachine om blokken edel hout (eik, es, mahonie) op maat transversaal te zagen om een mooie "gevlamde" tekening te verkrijgen en een pers. Al deze machines werkten op elektriciteit.

De samenwerking tussen Dewin en De Coene zet zich voort met het gemeentehuis van Vorst waarvan de werken van 1926 tot 1938 duren. In dat gemeentehuis werd gebruik gemaakt van lambriseringen volgens de triplexmethode met voor de eerste keer Afrikaans hout, met name Congolees (iroko, avodiré, padoek). Het Afrikaanse hout, toentertijd in een kwaad daglicht gesteld door zijn reputatie van slechte kwaliteit te zijn en een onaangename geur te hebben, werd in ere hersteld door Joseph De Coene die een wetenschappelijke studie liet uitvoeren in samenwerking met het Museum van Tervuren die tot de slotsom kwam dat deze exotische houtsoorten van uitstekende kwaliteit zijn. De Coene gebruikt ze op magistrale wijze in dit art decokunstwerk en vervolgens in talrijke andere realisaties.

Artistieke en esthetische waarde

Het hotel Danckaert is de synthese van de kwaliteiten van het werk van Jean Baptiste Dewin (1873-1948). Het is een van de belangrijkste herenhuizen die in de jaren 1920 gebouwd zijn, opmerkelijk door zijn binnenhuisinrichting en plan die goed bewaard zijn. Het hotel Danckaert lijkt op het gemeentehuis van Vorst (1926-1934) dat door dezelfde architect ontworpen is (beschermd bij besluit van de regering van 22 oktober 1992) in samenwerking met de Ateliers d'Art De Coene van Kortrijk.

De geometrische en sobere formele stijl van Dewin evolueert hier naar minder lichte, beknoptere en compactere vormen, somberdere en gecontrasteerde kleurschakeringen, een gestileerde aanpak doordrongen van classicisme en nauwkeurig bestudeerd. De mozaïekpanelen met dierenmotieven verdwijnen, de gestileerde versiering met dieren concentreert zich op discrete wijze op de gekleurde ramen en het siersmeedwerk. De stevigheid van de vormen en de sierelementen die toegepast worden op de oranje bakstenen, de hardsteen en de witte steen is terug te vinden in het inkompaviljoen van het Sint-Pietersziekenhuis (1922-1935) evenals in het hotel aan de Molièrelaan 269-271 (1922, afgebroken). De aanpak van het piramidale dak met dakhoek met oosterse allures is typisch voor de periode van het interbellum bij Dewin.

Voor Jean Baptiste Dewin brengt het langdurige verblijf in Amerika in 1921 een nieuwe vrijheid in het gebruik van de klassieke stijl en getuigt van zijn persoonlijke transpositie van de Dorische stijl in de massieve en gestileerde kolommen van het overdekte terras.

Het decor wordt gekenmerkt door de kwaliteit en de finesse van het gebruik van de materialen, zowel aan de buitenkant voor elke, duidelijk van elkaar verschillende gevel, als aan de binnenkant voor elk vertrek, waarbij een comfort en een bijzondere sfeer gecreëerd wordt door de kleur van de lambriseringen en de marmers, door de glasramen, door de specifieke formele accenten. Het trappenhuis waarvan de structuur zichtbaar is, is zowel als een decoratief als een functioneel element ontworpen, net als de cosy corner van de bow-window die ontworpen is als leeshoek die ruimschoots verlicht wordt vanuit drie kanten. De overvloedige natuurlijke verlichting in de salon wordt verzekerd door de aanwezigheid van hoge bovenramen op stenen tussenstijlen waardoor de beglaasde oppervlakte verdubbeld wordt, voor een dialoog met de buitenkant: de aarde (onderste raamregister) en de hemel (bovenste raamregister).

We merken op dat bepaalde sierelementen van het hotel Danckaert terug te vinden zijn in zijn privéwoning (Molièrelaan 151 te Vorst, beschermd bij besluit van de regering van 8 november 2007) dat hij verbouwt in 1922: de glasramen met motieven van kersen en maraboes in de bovenramen van het bijgebouw, de groepen van vier klassieke kolommen verfraaid met vlakke groeven die de salon van het bijgebouw scheiden, de lambriseringen en eiken meubelen van de eetkamer (dik entablement, discrete versiering met rozetten, vierkanten tafels).

De zeer originele manier om de eigendom langs de straat te ontplooien en de aanwezigheid van de tuin die een zicht op de bomen biedt en langs de straat is aangelegd is kenmerkend voor deze stadshuizen die door de burgerij in de Brusselse rand werden opgetrokken. We vinden deze kenmerkende indeling van de tuin terug aan de Léo Errerastraat in Ukkel, voor het huis van Alice en David Van Buren dat van 1924 dateert (beschermd bij koninklijk besluit van 28 juni 2001). Ondanks de stedenbouwkundige verplichting om de gevel langs de Meyerstraat uit te lijnen, opent Dewin het huis volledig naar de tuinen en laat er de belangrijkste leefruimten op uit kijken. In die periode was de gehechtheid aan de natuur een fundamenteel cultureel element, onlosmakelijk van een zekere houding tegenover verandering die gekoppeld is aan de vooruitgang in het industriële tijdperk die het nostalgische universum van de meest markante schilders van de jaren 1920 op indringende wijze uitdrukt. Het hotel Danckaert is de uitdrukking van deze wil om de natuur in het huis te brengen. Om deze band te onderstrepen, nemen de motieven van de glasramen en de binnendeuren de motieven over van de dode bladeren, vogels en de bladeren en vruchten van de kerselaar achterin de tuin.

B. De tuin

Esthetische waarde

De compositie van de tuin is eenvoudig en verzorgd. De stijl is eclectisch, typisch voor de tuinkunst in het begin van de 20e eeuw. Hij bleef goed bewaard. De rozentuin met zijn klassieke tracé, het wandelpad en de groenblijvende struikenbosjes van destijds (buxus, Ierse taxus) zijn kenmerken van de tuinen van het interbellum. De oude zoete kers is een blikvanger, waarnaar de glasramen van de villa verwijzen. Het bomenscherm achteraan met zijn uiteenlopende soorten (linde, esdoorns, Canadese populier) biedt de tuin een zekere intimiteit. Het grootste deel van de huidige beplanting is oorspronkelijk, net als de vorm van de tuin, een waardevolle getuige van de toenmalige tuinkunst.

Het gedeelte van de oorspronkelijke tuin, dat ter bescherming voor gesteld wordt, heeft een grote waarde wegens zijn relatie met de Meyerbeerstraat en door zijn rechtstreekse relatie met de villa, zoals voorzien door Dewin: vele uitzichten van de villa bieden een bestudeerd landschap dat een uitzonderlijk groen kader moest bieden. De oorspronkelijke struiken met hun interessante groei, verzekeren een groenblijvende onderbegroeiing, terwijl de hoge loofbomen de achtergrond domineren en zoichtbaar zijn van de Meyeerbeerstraat.

Bronnen:
Gemeentearchief van Vorst, dossier openbare werken PU7076 (1920), PU7498 (1922) ; PU15765 (1951).

Erfgoed Brussel, nr 10, dossier Jean-Baptiste Dewin, lente 2014, publicatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Jean-Baptiste Dewin, architecte de la période art Nouveau – art déco, Mémoire de Marie Jamar, La Cambre, 1995.
Gemeentearchieven Vorst, dossier openbare werken PU7076 (1920), PU7498 (1922) ; PU15765 (1951).
Art De Coene, jaarboek 2, April 2001, *De Coene in Brugge, Kortrijk en Antwerpen*, Stichting De Coene, Kortrijk.
Art De Coene, jaarboek 3, Maart 2002, *De Coene in Brugge, Kortrijk en Antwerpen*, Stichting De Coene, Kortrijk.
Art De Coene, jaarboek 5, *De Coene in Brugge, Kortrijk en Antwerpen*, Stichting De Coene, Kortrijk.
Les ateliers d'Art De Coene de Courtrai, 80 ans d'artisanat et d'industrie, mobiliers, intérieurs, architecture, le livre Timperman, Bruxelles, 2006.

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING - CHANCELLERIE - KANSELARIJ 07 JULI 2016

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Territoriale Ontwikkeling, Stedelijk Beleid, Monumenten en Landschappen, Studentenaangelegenheden, Toerisme, Openbaar Ambt, Wetenschappelijk Onderzoek en Openbare Netheid.

Rudi VERVOORT

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
13 -07- 2016
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA TOTALITÉ DE L'HOTEL DANCKAERT ET UNE PARTIE DE SON JARDIN SIS RUE MEYERBEER 29-33 A FOREST

Réf cadastrale : Forest, division 3, section B, 4e feuille, parcelle 163T4 et 163V4 (partie);

Description sommaire

A. La maison

La propriété sise rue Meyerbeer a été conçue en 1922 par l'architecte Jean Baptiste Dewin à la demande de l'ingénieur Jean Danckaert, industriel et propriétaire d'une usine de production de machines-outils à Anderlecht. Il s'agit d'une grande propriété qui se développe rue Meyerbeer en trois séquences : à gauche une maison trois façades, au centre un jardin (roseraie) derrière un mur de clôture, à droite un garage. Un grand jardin de plus de 30 ares s'étendait à l'arrière et le long de la rue de la Mutualité, sur la parcelle de l'actuelle maison sise 35 rue Meyerbeer, Jean Danckaert y ayant bâti une maison pour son fils, en 1951, et pour l'occasion divisé en deux la parcelle de son jardin. La décoration intérieure de l'hôtel Danckaert est entièrement réalisé par la firme « De Coene Frères » de Courtrai (qui prendra en 1925 le nom « Ateliers d'Art De Coene »).

GOUVERNEMENT DE LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE
CHANCELLERIE
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING
KANSELARIJ

Sur haut soubassement en pierre bleue appareillée percé de hautes fenêtres, l'élévation du corps de logis est en briques orange animée dans sa partie basse d'chaînages en pierre blanche. Un bandeau souligne la corniche à modillons, sous une toiture brisée en tuiles rouges. Le brisis inférieur de la toiture brisée, s'inscrit alternativement dans le plan de l'élévation ou dans la toiture en brisis, ce qui confère une animation particulière aux trois façades de l'immeuble.

Les baies du rez-de-chaussée, relativement hautes et chacune munie d'une traverse en pierre bleue, présentent un épais encadrement en pierre blanche à linteau délardé orné de modillons ; chacune des baies des étages reprend ce décor en pierre blanche au niveau du linteau seulement, sous la corniche.

Les grilles en ferronnerie qui clôturent certaines baies, identiques à celles qui surmontent le mur de clôture de la roseraie, présentent un décor découpé dans le fer plat sous la forme d'un motif d'insecte (abeilles), qui constituent, avec les vitraux colorés à motifs d'oiseaux et de végétaux, le répertoire figuratif de l'hôtel Danckaert.

Côté rue, l'élévation présente deux travées, dont une travée d'accès à gauche munie de deux baies au rez-de-chaussée et d'une baie aux étages, sous fronton cintré. Au rez-de-chaussée, une fenêtre grillagée à gauche et d'une porte d'entrée à droite, cette dernière à petit-bois entièrement vitrée (verres américain) avec au centre un décor de guirlande de fleurs en vitrail coloré, vitrail figuratif que l'on retrouve aussi au niveau des baies d'imposte. Un auvent en pierre bleue souligne l'entrée, formé par un entablement de style classique sur consoles en quart de cercle ornée de simples rainures. La travée de droite présente un seul niveau sous corniche et deux niveaux en toiture, dont le premier registre est surmonté d'une fine corniche formant un entablement saillant à modillons au-dessus des baies.

La façade latérale présente quatre travées, la dernière en pan coupé s'intégrant donc aussi à la façade arrière. La première travée est animée par un bow-window trapézoïdal dont les montants centraux forment des pilastres qui se prolongent pour encadrer la balustrade d'un balcon à l'étage. A l'angle du jardin, la dernière travée est ceinte au niveau de la partie inférieure des baies du rez-de-chaussée par l'ancienne terrasse couverte, à l'origine prévue pour se prémunir des vues directes et garantir l'intimité de cet espace extérieur, qui fut ensuite partiellement transformée en véranda par l'ajout de fenêtres dans le prolongement des salons. Cette ancienne terrasse, de plain-pied avec la salle à manger et accessible depuis le jardin par un escalier en pierre bleue de cinq marches, se présente sur un socle en maçonnerie alliant la brique et la pierre bleue. Son sol est en carreau de céramique rouge. Sa toiture ceinte d'une corniche à modillons est soutenue par des colonnes en pierre blanche qui sont trapues, galbées et dont le chapiteau évoque l'ordre dorique. L'étage de la façade latérale est percé de baies s'inscrivant toujours alternativement dans la maçonnerie en briques de l'élévation ou dans le premier registre de la toiture. Le dernier niveau du toit est percé de deux grandes baies tripartites formant lucarnes. La transition avec la façade arrière se fait par la travée à pan coupé dont l'orientation est dictée par la présence du jardin et la volonté d'ouvrir largement la vue vers celui-ci.

La façade arrière est ouverte sur l'angle à l'étage par de hautes baies éclairant la chambre des propriétaires, surmontées d'une corniche à modillons. Sur la dernière travée, au rez-de-chaussée, est

accolé un petit bâtiment de facture semblable à celui du garage, qui abrite une grande cuisine. Sa façade côté jardin est marquée par un fronton cintré percé d'une baie rectangulaire.

Le mur de clôture est composé d'un muret en briques sur soubassement en pierre bleue, surmonté d'épais pilastres cruciformes encadrant des grilles en fer forgé. Le mur de clôture présente deux pans courbes de part et d'autre d'un portail d'entrée à gauche, et du garage à droite, ces deux accès étant en léger retrait par rapport à l'alignement.

Le garage, adossé au pignon du 27 rue Meyerbeer, est un bâtiment sous haute toiture brisée percée d'une lucarne sur le versant à rue, d'architecture similaire à celui de l'hôtel, à l'exception de ses proportions réduites. Sa façade latérale est percée d'une large baie quadripartite, à meneau et encadrement de pierre blanche sur appui continu en pierre bleue. Il présente deux niveaux, le parking au rez-de-chaussée et un niveau sous les combles éclairé par une petite lucarne côté rue.

L'intérieur de l'hôtel de maître a conservé son décor d'origine : boiseries, quincailleries, serrurerie, cheminées, vitraux, revêtement de sols, cache-radiateurs, interrupteurs, portes panneautées ornées de vitraux, éviers. Les papiers peints ont été recouverts d'une couche de peinture blanche.

La porte d'entrée donne accès à un petit hall d'accueil au sol en marbre, cerné par une haute plinthe en marbre poli de couleur claire, blanc, mauve et vert, dans lequel s'inscrit un radiateur dont la grille métallique est ornée de volutes et de grappes de raisins. Ce petit hall s'ouvre, via une haute porte vitrée à imposte et vitraux colorés à motif de feuilles mortes, sur le [illegible] hall. Celui-ci est entouré par une cage d'escalier en chêne, dont la structure apparente se déploie sur ses trois côtés et sur toute la hauteur de la maison, se terminant par une galerie haute suspendue formant le palier de l'étage. Cette disposition permet au visiteur qui se tient dans le hall d'appréhender cette cage d'escalier par en-dessous et de profil, chacune de ces vues faisant l'objet d'un traitement décoratif particulièrement soigné (tables décoratives). Un grand lanterneau rectangulaire perce le plafond du hall, pour un éclairage zénithal naturel. Les murs sont recouverts de lambris de chêne en panneaux carrés, et la balustrade présente une alternance de tables pleines et de tables creuses d'où émergent par groupes de trois des balustres gainées de section carrée. L'espace situé sous la grande volée d'escalier au rez-de-chaussée est aménagé en rangement, accessible par une porte en chêne ornée de vitraux. Un vestiaire et une toilette, au sol en granito et mosaïques, s'ouvre également sur le hall côté rue. Le palier à l'étage est animé par un buffet dont l'assise déborde en surplomb du vide de la cage d'escalier.

A droite du hall s'ouvre un salon donnant sur la rue et en enfilade avec une salle à manger. Ces pièces de séjour s'étendent sur l'ensemble de la façade latérale. Le sol est en parquet de chêne disposé en chevron, et les plafonds sont ornés de caissons. Les murs du salon présentent des lambris en bois de palissandre animés de tables en creux en partie inférieure qui font place en partie supérieure à des panneaux rectangulaires en creux capitonnés de soie bleue tendue. Les portes sont aussi en bois de palissandre orné de tables, de même que le revêtement au-dessus de la cheminée dans lequel s'inscrit un miroir. Les lambris sont en bois de placage disposées en grandes surfaces lisses et dépouillées dont la mise en valeur des veines du bois constitue le principal ornement. La cheminée en marbre rose, en anse de panier, est ornée d'un motif central en bronze, figurant le profil d'une coupe remplie des fleurs, et des baguettes torsadées en bronze ciselé. De l'autre côté de la cheminée, la pièce est animée par l'espace du bow-window dont les trois baies éclairent largement un cosy-corner (coin de lecture) délimité par les tablettes des fenêtres en marbre rose qui font retour latéralement sur deux étagères triangulaires. Les parties latérales de la petite toiture du bow-window en trapèze sont surmontées chacune par un pendentif triangulaire revêtu d'une feuille en bois de sycomore dont la souplesse et la blancheur évoque l'aspect d'un parchemin. Le salon et la salle à manger sont séparés par une grande baie vitrée, percée d'une porte au centre et ornée de vitraux à motif de feuilles mortes en partie supérieure.

Le décor de la salle à manger contraste par la présence de boiseries foncées en chêne sur presque toute la hauteur des murs, qui se terminent par un entablement à mutules. Une imposante cheminée en marbre gris et vert serti de bronze à motifs de roses marque l'espace central. Le manteau de la cheminée est orné d'un bas-relief en bronze « à l'antique », figurant un personnage sur un char tiré par deux chevaux cabrés. Le même marbre est utilisé pour les appuis de fenêtres et les tablettes des cache-radiateurs aux grilles métalliques frappées d'un cercle bombé. Les hautes baies d'imposte ou vitraux « aériens » composés de bandeaux verticaux de verres colorés sertis dans des vitrages transparents, forment un double registre d'éclairage naturel dans le salon. Les vitraux figurent des oiseaux sur fond de cerises et de feuilles de cerisier, rappel du grand arbre qui occupe toujours le fond du jardin.

La cuisine est précédée d'un office équipé de placards, dont un monte-charge, ainsi qu'une porte qui mène à l'escalier de la cave, et un radiateur avec chauffe plat intégré. Deux buffets avec portes vitrées en partie supérieure flanquent l'entrée de la cuisine, qui est une vaste pièce au sol en damier de carré de ciment blanc et rouge et aux murs en carrelage rectangulaire blanc crème. Au fond de la cuisine, une porte mène à une buanderie qui s'ouvre sur le jardin.

Au premier étage de la maison, trois portes s'ouvrent sur la galerie suspendue qui forme le palier. Une chambre d'enfant se situe côté rue. Trois pièces en enfilade, côté façade latérale, accueillent la chambre à coucher des propriétaires, un boudoir donnant sur le jardin, et une salle de billard côté rue, qui s'ouvre sur le balcon surmontant le bow-window du cosy-corner en façade latérale. La cage d'escalier de service menant aux combles, s'ouvre aussi sur le palier, qui se prolonge par la salle de bain principale. Celle-ci présente comme à l'origine un double lavabo sur pieds et des murs recouverts de carrelages de couleur ocre.

L'escalier de service menant au comble est interrompu, dans sa partie finale, par un petit palier menant à une salle de bain. L'étage sous les combles s'organise autour du lanterneau rectangulaire, cerné par une balustrade au centre d'un espace dont les murs sont équipés d'armoires à linge. Boiseries et murs sont peints en blanc afin d'augmenter la luminosité qui se diffuse dans le hall. Devant le palier s'ouvre une lingerie. Deux grandes chambres équipées d'un évier chacune s'étendent côté façade latérale, au-dessus de la salle de billard et de la chambre des maîtres de maison.

Aux deux derniers niveaux, le décor sobre de ces pièces de vie plus modestes est parfaitement conservé. Il n'est pas réalisé par les ateliers De Coene comme au rez-de-chaussée, mais porte la signature de Jean-Baptiste Dewin : les balustres plates de section rectangulaire de la rampe d'escalier, groupées par trois, se retrouvent en décor sur les cache-radiateurs, en division des portes-fenêtres qui séparent les pièces ou en imposte des portes. Ce même travail en moulures rectangulaires plates anime les portes pleines sous forme de trois tables rentrantes, et se retrouve dans le dessin des châssis. Les plafonds sont cernés d'une simple moulure arrondie. Le manteau lisse des cheminées en marbre rose orange est ponctué par trois moulures plates sous la tablette à consoles en quart de sphère. Le tracé de la rampe d'escalier montant sous les combles est séquencé de façon orthogonale, sans la moindre courbe, rythmé à chaque angle droit par un pilier amorti d'une sphère. Comme on le voit encore au niveau de la balustrade qui entoure le lanterneau, les six piliers amortis d'une sphère ont un rôle à la fois structurel et dynamique dans l'espace en rythmant la déambulation.

Les caves s'étendent sous l'ensemble du rez-de-chaussée et présentent plusieurs pièces, dont une réserve à charbon, qui s'ouvrent sur un couloir de circulation. Les quincailleries des portes sont de belle facture.

B. Le jardin

Il s'agit de la partie est de l'ancien parc d'agrément de la villa Danckaert, aménagée au début des années 1920 et en relation directe avec la villa. La parcelle d'origine a été scindée physiquement dans le courant des années 1980 par une palissade, séparant les parties ouest et est du jardin et rendant leur perception et fonctionnement autonome.
De style éclectique, cette partie du parc est représentative de son époque de conception. Elle est constitué de deux entités présentant chacune un caractère propre : à proximité de la villa, la « roseraie » présentant une configuration régulière, destinée à asseoir l'architecture de Dewin, et, à l'arrière du terrain, un tracé plus irrégulier propice à la déambulation et à la rêverie.

La roseraie

Elle est située à droite de l'entrée, entre le pavillon abritant le garage et le bâtiment principal dont elle agrémente la vue depuis la terrasse. De tracé classique, avec parterre engazonné, elle est bordée d'une plate-bande de rosiers. Une seconde zone non-plantée est présente à l'intérieur du rectangle enherbé. Elle est surmontée d'une corbeille fleurie incurvée située sur la pelouse au-delà du sentier. Elle est particulièrement bien conservée.

La partie arrière du jardin

Il s'agit d'un jardin ornemental simple et dégagé, organisé autour d'un cheminement courbe. La boucle de promenade principale délimite une zone de pelouse de forme circulaire, ponctuée de massifs arbustifs persistants (lauriers-cerise, laurier-rose, if d'Irlande, if, buis...). Une clôture recouverte de végétation

délimite les propriétés du n°31-33 et du n°35 ; elle longe le sentier de promenade mitoyen aux deux propriétés, s'arrondissant au nord pour se raccorder au mur des fonds de parcelles de l'avenue Molière. La lisière du jardin est bordée d'arbres à haute tige. Cet alignement d'arbres d'essences variées (érables, tilleuls, peupliers et hêtre pourpre) probablement d'origine, constitue la toile de fond de la propriété et lui apporte une réelle intimité.

Les plantations arbustives ponctuant le sentier de promenade et constituant les massifs sont en grande partie d'origine : ifs d'Irlande (*Taxus baccata 'fastigiata'*), laurier-rose, laurier-cerise (*Prunus laurocerasus*) et un buis (*Buxus sempervirens*) particulièrement développé. Un des éléments majeurs de cette partie du jardin est un ancien merisier (*Prunus avium*) de 2.62 cm de circonférence, datant vraisemblablement de l'origine de la propriété. Il constitue un des points d'attention de la perspective sur le jardin que l'on a depuis la villa et sa présence est rappelée dans les vitraux ornant les fenêtres.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 206, 1° du Code bruxellois de l'Aménagement du Territoire

A. <u>La maison</u>

<u>Intérêt historique</u>

L'hôtel Danckaert est représentatif de l'œuvre d'un architecte qui a durablement marqué le paysage et l'histoire de la Région, en particulier dans la commune de Forest. L'immeuble présente un intérêt intrinsèque non seulement sur le plan de sa typologie, comme immeuble 3 façades intégré de manière inhabituelle dans un alignement mais aussi comme témoin original et remarquable de l'habitat de la bourgeoisie industrielle qui a fait la prospérité de Bruxelles et la grande diversité de son architecture durant l'Entre-deux-guerres.

Fils d'un sculpteur ornemaniste originaire d'Anvers et de mère allemande, Dewin est né à Hambourg en 1873. Il s'installe à Bruxelles à 16 ans et devient maçon et plafonneur avant de suivre des études d'architecture à l'Académie. Il débute sa carrière d'architecte en 1902, s'inscrivant dans la tendance géométrique de l'Art nouveau. Son langage architectural se distingue par le dynamisme de ses compositions, le raffinement du travail des matériaux et des éléments de décors, notamment les décors figuratifs animaliers et floraux stylisés qui constituent sa signature. Inspiré par la tradition viennoise de la Sécession, Dewin évolue vers un travail proche de l'Art Déco avant la 1ère guerre mondiale (maison sise 172 avenue Molière à Ixelles, 1912, classée par AG du 10/11/1994). L'architecte se spécialise à la fois dans l'architecture hospitalière et domestique. Il [illegible] de nombreuses maisons à Forest, où il fait construire en 1907 sa maison personnelle (151 avenue Molière, classé par AG du 08/11/2007). Il signe également les plans de la maison communale de Forest dont le chantier débute en 1926 (classée par AG du 16/03/1995). En 1922 et 1923, alors qu'il suit le chantier de l'hôtel Danckaert, Dewin préside également la Société Centrale d'Architecture de Belgique. Dans ses bureaux travaillent alors son principal collaborateur l'architecte François Van Meulecom, avec les stagiaires Louis Herman De Koninck, Jean-Jules Eggericx, Jacques Obozinski et Maurice Van Nieuwenhuyse.

Le décor intérieur de l'hôtel Danckaert est issu de sa collaboration avec la société « De Coene Frères », qui prendra le nom « les Ateliers d'Art De Coene de Courtrai » en 1925, avec qui Dewin travaille également à la conception du mobilier de la maison communale de Forest, dont les plans lui furent confiés en 1921. A la base de cette collaboration, il y a l'amitié entre Joseph de Coene et Jean-Baptiste Dewin et leur objectif commun en matière de création architecturale et esthétique, où selon le concept d'art total, l'architecture et le décor intérieur sont intimement liés. Leurs réflexions s'ancrent dans le contexte de la diffusion d'un style qu'on nommera l'Art Déco suite à l'Exposition internationale des arts décoratifs et industriels modernes à Paris en 1925, qui connaît un succès mondial durant l'entre-deux-guerres . Au départ, le besoin de concevoir un cadre de vie fonctionnel, confortable et durable s'allie à l'urgence de répondre aux changements profonds de la civilisation moderne et sa dimension industrielle. L'esprit commercial des Ateliers De Coene s'appuie sur le succès du nouveau concept de l'ensemblier décorateur qui est à la fois artiste et fabricant, idéalement capable de démocratiser son travail en l'adaptant à une production industrielle pour en diminuer le prix. Pour relever ce défi, les deux amis Joseph De Coene et Jean Baptiste Dewin, se retrouvent à New York à l'été 1921 pour un séjour de deux mois[3]. Joseph De Coene visite des menuiseries industrielles dans le but de percer le secret (bien gardé)

[3] Jean Baptiste Dewin poursuivit son séjour avec le Dr Antoine Depage, dans le cadre de la construction de l'hôpital Saint-Pierre rue Haute à Bruxelles. Ils visitèrent les hôpitaux des grandes villes d'Amérique. Le voyage, comme la construction de l'hôpital Saint-Pierre, fut financé par la Fondation Rockfeller dans le contexte de l'aide américaine à la reconstruction de la Belgique après la guerre.

de la fabrication industrielle de bois de placage alors en plein essor en Amérique. Grandement impressionné, il achète les machines[4] et, de retour à Courtrai et après une année d'expérimentation au niveau des colles, il parvient à produire industriellement les premiers rouleaux de bois de placage qui, collés par trois couches superposées en croix, portent le nom de « triplex », ou s'il y a plus de trois couches, de « multiplex ». Le succès du produit est immédiat, tenant à la fois à son prix réduit, à la meilleure qualité du bois utilisé en plus petite quantité, à la mise en valeur décorative des veines du bois précieux collé en fines feuilles garantissant un résultat somptueux avec des arrondis parfaits. La production de meubles de lignes simples avec une finition impeccable leur vaut le Grand Prix à la fameuse Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels de Paris en 1925.

Les lambris qui ornent les portes et les murs de l'hôtel Danckaert figurent parmi les premières réalisations des Ateliers De Coene avec cette technique du bois « déroulé » en feuilles et collés, et probablement sa première mise en œuvre à l'échelle d'une maison particulière. Leur valeur est d'autant plus grande que Dewin et Joseph De Coene, ensemble à New York en 1921, ont orienté leurs réflexions en fonction du futur hôtel Danckaert et d'autres réalisations qu'ils avaient en vue, n'hésitant pas à y transposer l'esprit new-yorkais. En effet, la simplicité et l'élégance des décors, la mise en valeur du bois et du marbre travaillé en grandes surfaces selon des lignes épurées rappelle fortement le revival du style Biedermeier alors en vogue à New York dans les années 1920 sous le nom de « second Biedermeier ». L'aspect décoratif délibérément fonctionnel de ce style préfigure le design moderne.

Le style Biedermeier (1815-1848), apparu en Autriche et en Allemagne au XIXe siècle, est un style qui se veut confortable, fonctionnel et de bonne qualité, et qui s'oppose à l'ostentation du style Empire en proposant du mobilier aux lignes simples et épurées caractérisées par des grandes surfaces lisses et dépouillées que les veines du bois de placage suffisent à embellir. Les lignes épurées du style Biedermeier ont fortement inspiré les premiers designers de la Sécession Viennoise et, en Allemagne, les créateurs munichois des « Ateliers Réunis » dès 1910. Ce sont ces mêmes influences de l'avant-garde autrichienne, ainsi que celles de l'Ecole de Glasgow en Ecosse, qui orientent le langage de Jean Baptiste Dewin dès le début de sa carrière. Le « Biedermeier revival » à l'échelle new-yorkaise tel qu'il le découvre en 1921 n'a pu donc le laisser indifférent.

La firme « De Coene Frères » réalise les cheminées de l'hôtel Danckaert. La cheminée du salon en marbre jaune « fleuri » est le prototype de celle réalisée en 1934 pour le restaurant *Het Zilveren Pauw* à Bruges (Zilverstraat 41) par les ateliers d'Art De Coene, comme la marqueterie et les lambris du salon. Les éléments décoratifs en cuivre appliqués aux cheminées (coupe fleurie dans le salon, char à l'antique dans la salle à manger, avec baguettes frappées de motif de roses) sont probablement de la main du sculpteur gantois Géo Verbank (1881-1961) qui travaillait pour De Coene Frères comme créateur de serrurerie pour la production en série et les créations exclusives dans les années 1920.

Les grilles métalliques des cache-radiateurs, frappées d'un large cercle et ornées de spirales, sont semblables à celles de la villa Brunein, construite en 1924 à Courtrai par Jean Baptiste Dewin et les Ateliers De Coene (classé par AG du 28-05-2003). Cette villa (Karmelietenlaan 1) édifiée pour la sœur de Joseph De Coene et son mari Marcel Brunein, directeur financier de la firme De Coene, est très proche de l'hôtel Danckaert tant au niveau architectural qu'au niveau de sa décoration intérieure conservée dans son état d'origine. Leur similarité avec les grilles de radiateur exposé à Paris en 1925 pour le salon flamand des Ateliers De Coene semble indiquer qu'elles sont aussi de la main de Géo Verbank.

La collaboration entre Dewin et De Coene se prolonge avec la maison communale de Forest, dont le chantier s'étend de 1926 à 1938. Il y est fait usage de lambris en bois selon la méthode du triplex, avec pour la première fois du bois africain, notamment congolais (iroko, avodiré, padouk). Le bois africain, mis à mal à l'époque par sa réputation d'être de mauvaise qualité et d'avoir une odeur désagréable, fut réhabilité en 1925 par Joseph De Coene qui fit faire une étude scientifique en collaboration avec le Musée de Tervueren, concluant à l'excellente qualité de ces bois exotiques que De Coene met en œuvre de façon magistrale dans ce chef d'œuvre de l'Art Déco et par la suite dans de nombreuses autres réalisations.

[4] Une dérouleuse pour débiter en fines couches les troncs d'arbres de moindre qualité (peuplier), une trancheuse pour couper à la transversale des blocs sur mesure de bois nobles (chêne, frêne, acajou) afin d'obtenir un beau dessin appelé « flamme », et une presse. Toutes ces machines fonctionnaient à l'électricité.

Intérêt artistique et esthétique

L'hôtel Danckaert condense les qualités de l'œuvre de Jean Baptiste Dewin (1873-1948). Il constitue l'un des plus importants hôtels de maître qu'il ait édifié dans les années 1920, remarquable par sa décoration intérieure et son plan, parfaitement conservés. L'hôtel Danckaert s'apparente à la maison communale de Forest (1926-1934), conçu par le même architecte (classée par AG du 22/10/1992) en collaboration avec les Ateliers d'Art De Coene de Courtrai.

Le langage formel géométrique et sobre de Dewin évolue ici vers des formes moins légères, plus concises et compactes, des tonalités plus sombres et contrastées, un vocabulaire stylisé empreint de classicisme et dépouillé. Les panneaux en mosaïques à motifs animaliers disparaissent, le décor animalier stylisé se concentre de façon discrète au niveau des vitraux et des ferronneries. La solidité dans les formes et les éléments décoratifs mis en œuvre dans la brique orange, la pierre bleue et blanche se retrouve dans le pavillon d'entrée de l'hôpital Saint-Pierre (1922-1935) ainsi que dans l'hôtel sis avenue Molière 269-271 à Ixelles (1922, démoli). Le traitement de la toiture pyramidale à brisis, d'allure orientale, est typique de l'époque de l'entre-deux-guerres chez Dewin.

Pour Jean-Baptiste Dewin, le long voyage en Amérique de 1921 apporte une nouvelle liberté dans l'usage libre du langage classique, en témoigne sa transposition personnelle de l'ordre dorique dans les colonnes trapues et stylisées de la terrasse couverte.

Le décor se caractérise par la qualité et la finesse de la mise en œuvre des matériaux, tant à l'extérieur pour chacune des façades clairement différenciées les unes des autres, qu'à l'intérieur pour chacune des pièces, créant un confort et une ambiance particulière par la couleur des lambris et des marbres, par les vitraux, par les accents formels spécifiques. La cage d'escalier dont la structure est apparente est conçue à la fois comme élément décoratif et fonctionnel, de même que le cosy-corner du bow-window est conçu comme un coin de lecture largement éclairé par trois côtés. L'apport abondant de lumière naturelle dans la salle à manger est garanti par la présence de hautes baies d'imposte sur meneau de pierre, venant doubler la surface vitrée, pour un dialogue avec l'extérieur : la terre (registre inférieur) et le ciel (registre supérieur).

Notons que certains éléments décoratifs de l'hôtel Danckaert sont présents dans sa maison personnelle (avenue Molière 151 à Forest, classé par AG du 08/11/2007) qu'il transforme en 1922 : les vitraux à motifs de cerises et marabouts dans les impostes de l'annexe, les groupes de quatre colonnes classiques ornées de rainures plates qui séparent le salon de l'annexe, les lambris et meubles en chêne de la salle à manger (entablement épais, décor discret de rosaces, tables carrées).

La manière très originale de développer la propriété le long de la rue et la présence du jardin offrant une vue sur les arbres et se déployant à front de rue est caractéristique de ces maisons citadines édifiées par la bourgeoisie en périphérie bruxelloise. On retrouve cette disposition caractéristique du jardin rue Léo Errera à Uccle, pour la maison d'Alice et David Van Buuren qui date de 1924 (classé par AR du 28 juin 2001). Malgré l'imposition urbanistique d'aligner la façade à front de la rue Meyerbeer, Dewin ouvre totalement la maison vers les jardins et y oriente les pièces de vie les plus importantes. A cette époque l'attachement à la nature est un élément culturel fondamental, indissociable d'une certaine attitude vis-à-vis des changements liés aux progrès de l'ère industrielle, qu'exprime de façon insistante l'univers nostalgique des peintres belges les plus marquants des années 1920. L'hôtel Danckaert matérialise cette volonté d'amener la nature dans la maison. Pour souligner ce lien, les motifs des vitraux des fenêtres et des portes intérieures reprennent des motifs de feuilles mortes, d'oiseaux ainsi que les feuilles et les fruits du cerisier du fond du jardin.

B . Le jardin

Intérêt esthétique

Le jardin, de composition simple et soignée, est de style éclectique, typique de l'art des jardins du début du 20e siècle. Il est en bon état de conservation. La roseraie au tracé classique, la promenade et les massifs arbustifs persistants d'époque (buis, ifs d'Irlande) sont caractéristiques des jardins aménagés dans l'entre-deux-guerres. Le vieux merisier constitue un point d'accroche dans le jardin, et fait écho aux cerises représentées sur les vitraux de la villa. La toile de fond arborée d'essences variées (tilleul, érables, peuplier du Canada) permet de créer une intimité au jardin. La plus grande partie des plantations actuelle est d'origine, tout comme la forme du jardin, constituant un témoignage précieux de l'art des jardins de l'époque.

La partie du jardin d'origine proposée au classement présente un grand intérêt en raison de sa relation avec la rue Meyerbeer, et de sa relation directe avec la villa, telle que prévue par Dewin : de nombreuses vues depuis celle-ci donnent sur un paysage dont la conception a été étudiée afin de lui offrir un cadre de verdure exceptionnel. Les arbustes d'origine au développement intéressant garantissent un sous-étage sempervirent, tandis que les grands feuillus dominent l'arrière-plan et sont visibles depuis la rue Meyerbeer.

Sources :
Archives communales de Forest, dossier travaux publics PU7076 (1920), PU7498 (1922) ; PU15765 (1951).

Bruxelles Patrimoine, n° 10, dossier Jean-Baptiste Dewin, printemps 2014, publication de la Région de Bruxelles-Capitale.
Jean-Baptiste Dewin, architecte de la période art Nouveau – art déco, Mémoire de Marie Jamar, La Cambre, 1995.
Art De Coene, jaarboek 2, April 2001, *De Coene in Brugge, Kortrijk en Antwerpen*, Stichting De Coene, Kortrijk.
Art De Coene, jaarboek 3, Maart 2002, *De Coene in Brugge, Kortrijk en Antwerpen*, Stichting De Coene, Kortrijk.
Art De Coene, jaarboek 5, *De Coene in Brugge, Kortrijk en Antwerpen*, Stichting De Coene, Kortrijk.
Les ateliers d'Art De Coene de Courtrai, 80 ans d'artisanat et d'industrie, mobiliers, intérieurs, architecture, le livre Timperman, Bruxelles, 2006.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 07 JULI 2016 ,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Pouvoirs locaux, du Développement territorial, de la Politique de la Ville, des Monuments et Sites, des Affaires étudiantes, du Tourisme, de la Fonction publique, de la Recherche scientifique et de la Propreté publique

GOUVERNEMENT DE LA REGION BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING - CHANCELLERIE KANSELARIJ

Rudi VERVOORT

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
13 -07- 2016
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN DE TOTALITEIT VAN HET HOTEL DANCKAERT EN EEN DEEL VAN ZIJN TUIN GELEGEN MEYERBEERSTRAAT 29-33 TE VORST

ANNEXE II A L' ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE CLASSANT COMME MONUMENT LA TOTALITE DE L'HOTEL DANCKAERT ET UNE PARTIE DE SON JARDIN, SIS RUE MEYERBEER 29-33 A FOREST

AFBAKENING VAN HET GOED EN VAN DE VRIJWARINGSZONE

DELIMITATION DU BIEN ET DE LA ZONE DE PROTECTION

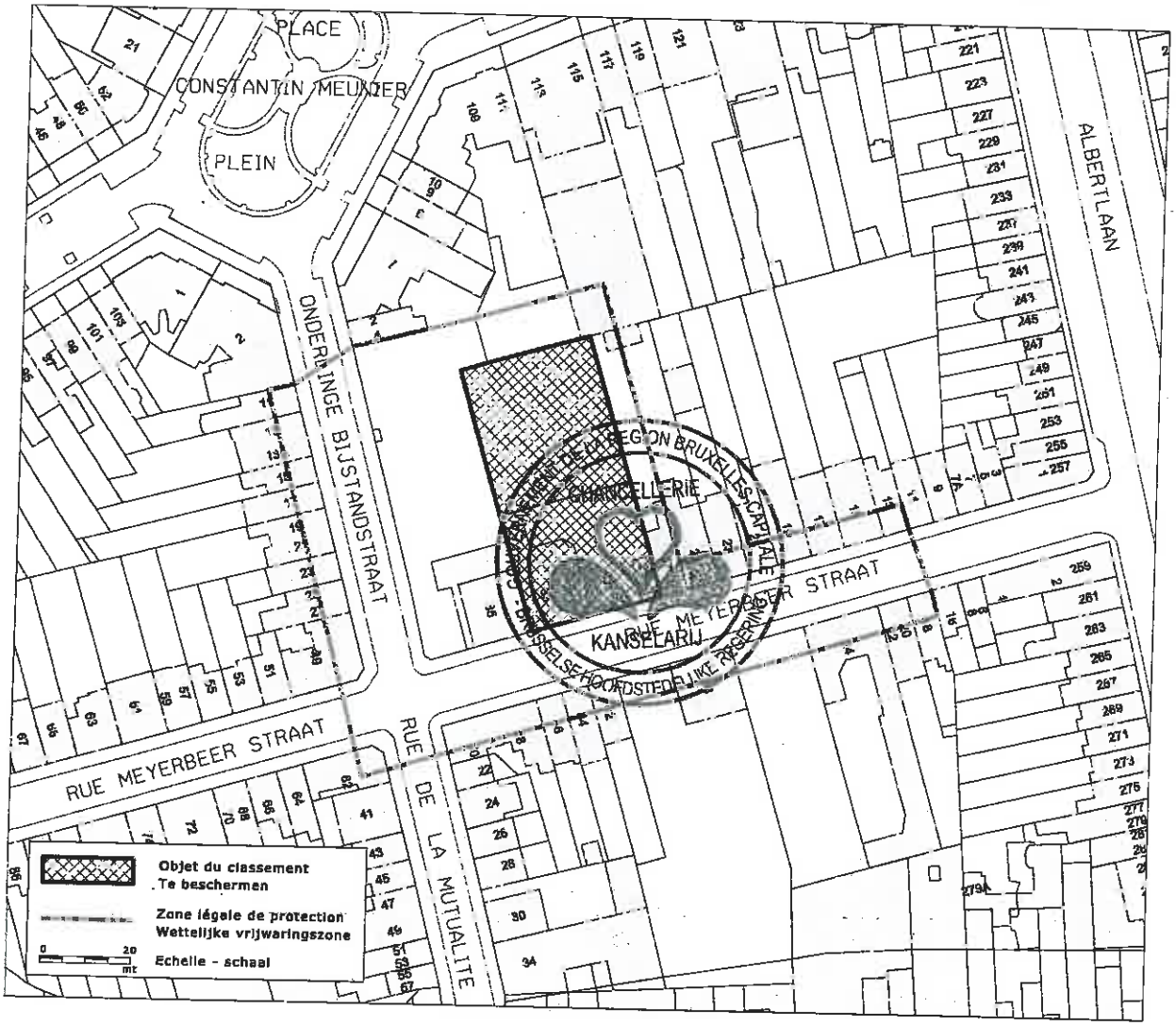

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 07 JULI 2016

De Minister-President van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering belast met Plaatselijke Besturen, Territoriale Ontwikkeling, Stedelijk Beleid, Monumenten en Landschappen, Studentenaangelegenheden, Toerisme, Openbare Ambt, Wetenschappelijk Onderzoek en Openbare Netheid

Vu pour être annexé à l'arrêté du 07 JULI 2016

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, du Développement territorial, de la Politique de la Ville, des Monuments et Sites, des Affaires étudiantes, du Tourisme, de la Fonction publique, de la Recherche scientifique et de la Propreté publique

Rudi VERVOORT

Copie certifiée conforme
Voor eensluidend afschrift
13 -07- 2016
Chancellerie - Kanselarij
Hamid MHAOUCHI